

VERSTEGEN

accountants en adviseurs

Solide en waardevol

2022

Accountantsverslag

12 juli 2023

Gemeente

Alblasserdam

Aan de gemeenteraad van de
van de gemeente Alblasserdam
Postbus 2
2950 AA ALBLASSERDAM

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Dordrecht, 12 juli 2023

Ref.: 1550/JSC/AH/Ldj

Betreft: *Accountantsverslag controle jaarrekening 2022 gemeente Alblasserdam*

Geachte leden van de gemeenteraad,

Overeenkomstig uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2022 van gemeente Alblasserdam gecontroleerd. In overeenstemming met artikel 213 van de Gemeentewet en Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 716.000 voor fouten en op € 2.148.000 voor onzekerheden. Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet normering topinkomens (WNT) en de daarop berustende bepalingen. Het college is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

De door ons gecontroleerde jaarrekening 2022 geeft een eigen vermogen, bestaande uit een algemene reserve en bestemmingsreserves, aan per 31 december 2022 van afgerond € 26,4 mln. (2021: € 27,7 mln.) plus een voordelig resultaat over 2022 van € 2,7 mln. (2021: € 3 mln. positief) na mutaties in de reserves. Het totaal eigen vermogen sluit op € 29,1 mln. (2021: € 30,7 miljoen).

Op 20 juni 2023 heeft het college de jaarrekening 2022 vastgesteld en ter behandeling aan de gemeenteraad van 4 juli 2023 verzonden. De gemeenteraad heeft de jaarrekening 2022 op 4 juli 2023 goedgekeurd.

Wij hebben onze controle afgerond en wij verstrekken bij de jaarrekening 2022 een goedkeurende controleverklaring, bestaande uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid en een goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend bedoeld is om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Belanghebbenden kunnen u vragen om een afschrift van onze rapportage(s) voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van gemeente Alblasterdam en van de risico's in de bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij hebben dit accountantsverslag en onze bevindingen toegelicht aan de Auditcommissie op 27 juni 2023.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Was getekend

drs. J. Schot RA

INHOUDSOPGAVE

1. Gemeente Alblasterdam in beeld.....	5
2. Onze belangrijkste bevindingen	7
3. Vermogen, resultaat en continuïteit	11
3.1. Algemeen	11
3.2. Analyse vermogen en resultaat en resultaatontwikkeling	11
3.3. Weerstandsvermogen.....	12
4. Jaarverslag	13
4.1. Wet open overheid	13
5. Interne beheersing	14
5.1. Algemeen	14
5.2. VIC-functie.....	14
5.3. Normenkader en toetsingskader rechtmatigheid.....	14
5.4. Rechtmatigheidsverantwoording	15
6. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2022	15
6.1. Grondontwikkeling.....	15
6.2. Sociaal domein	17
6.3. Begrotingsrechtmatigheid	17
6.4. EU-aanbesteding.....	18
6.5. WNT-verantwoording	19
6.6. Single audit, Single informatie (SiSa)	19
6.7. Opvang Oekraïne.....	24
6.8. Afwaardering activa zwembad.....	24
6.9. Voorziening riolering.....	25
6.10. IT-beheersing Alblasterdam.....	25
6.11. Verwerking van geconstateerde afwijkingen.....	26
7. Overige onderwerpen.....	28
7.1. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing.....	28
7.2. Verplichte rapportering door accountant over fraude en continuïteit in de controleverklaring.....	29
7.3. Onafhankelijkheid	30
8. Slot.....	30

1. Gemeente Alblasterdam in beeld

In onderstaand overzicht geven wij een totaalbeeld van de financiële positie en interne beheersing van de gemeente Alblasterdam met verwijzingen naar de verdere uitwerking in dit verslag.

De onder "Financiële positie" opgenomen signalering is uitsluitend een cijfermatige berekening en aansluiting en is geen kwaliteitsaanduiding. De gehanteerde normen onder "Norm" zijn algemene, bruikbare normen waaraan wij de gemeente Alblasterdam toetsen.

	Geen noemenswaardige bevindingen		Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een verhoogd risico/verhoogde impact
	Geen tekortkomingen, wel relevante bevindingen en/of aandachtspunten		Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een hoog risico/grote impact
	Beperkte tekortkomingen en/of bijzondere aandachtspunten		

Onderwerp	Bevindingen 2022		Signalering	
			2022	2021
FINANCIËLE POSITIE				
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten (€ - 1.581.000) als % van totale baten (€ 69.858.000).	 > 0% < 0% < -2%		
Gerealiseerd resultaat	Gerealiseerd resultaat (€ 2.698.000) als % van totale baten inclusief reservemutaties (€ 74.385.000).	 > 0% < 0% < -2%		
Schuldquote	Wettelijke onderdelen (€ 41.380.000) als % van totale baten (€ 69.858.000).	 <100% 130% >130%		
Vermogenspositie	Eigen vermogen (€ 29.135.000) als % van totaal vermogen (€ 88.449.000).	 > 30% > 20% < 20%		
Weerstandvermogen	Het beschikbare weerstandsvermogen als factor van de benodigde weerstandscapaciteit is 1,7.	 > 1,5 > 1,0 < 1,0		

Onderwerp	Bevindingen 2022	Paragraaf	Signalering
			2022
Jaarrekeningproces	Naar aanleiding van onze controle zijn afwijkingen geconstateerd en correcties verwerkt in de jaarstukken 2022, zowel tekstueel als cijfermatig. Een aantal correcties hadden effect op vermogen en resultaat. De verwerkte cijfermatige correcties en de resterende ongecorrigeerde controleverschillen (lager dan de materialiteit) zijn opgenomen in de tabellen van paragraaf 6.11.	H.2	
Risicobeheersings- en controlesysteem (incl. fraude)	Alblasserdam brengt risico's in kaart, maar kent nog geen geformaliseerd risicobeheersings- en controlesysteem, inclusief frauderisicobeheersing. Wij adviseren het risicobeheersings-systeem, inclusief actuele schriftelijke (fraude)risicoanalyse te optimaliseren.	7.2	
(Verbijzonderde) interne controle	Alblasserdam is gestart met verbijzonderde interne controles vooruitlopend op de rechtmatigheidsverantwoording 2023. Dit vraagt verdere doorontwikkeling in 2023. De VIC werkzaamheden worden door Alblasserdam vooralsnog gegevensgericht en achteraf uitgevoerd, wij en Alblasserdam zien hierin mogelijkheden voor verdere doorontwikkeling van de VIC, ook uit oogpunt van de rechtmatigheidsverantwoording.	5.2	
Grondexploitaties	Alblasserdam heeft zorgvuldige aandacht besteed aan een correcte waardering van haar grondposities in de jaarrekening 2022.	6.1	
Sociaal domein	De jaarrekeningcontrole van de verbonden partijen heeft voor vertraging gezorgd in het jaarrekeningproces. De jaarcijfers van de verbonden partijen zijn juist verwerkt door Alblasserdam.	6.2	

Onderwerp	Bevindingen 2022	Paragraaf	Signalering
			2022
Aanbestedingen	Uit de verbijzonderde interne controles uitgevoerd door de gemeente Alblasterdam blijken geen onrechtmatige aanbestedingen. Uit de interne en externe controle worden aandachtspunten gesignaleerd voor de interne beheersing.	6.4	

2. Onze belangrijkste bevindingen

Controleverklaring

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Alblasterdam afgerond. Wij verstrekken bij de jaarrekening 2022 een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid. De raad heeft de jaarrekening 2022 op 4 juli 2023 goedgekeurd.

Wij hebben dit accountantsverslag en onze bevindingen toegelicht aan de Auditcommissie op 27 juni 2023.

Het totaal aan niet te corrigeren fouten (financiële onrechtmatigheden) en de resterende fouten en onzekerheden zijn opgenomen onder hoofdstuk 6.11.

Financiële positie

Het gerealiseerde resultaat over 2022 voor reservemutaties bedraagt € 1.581.000 negatief. Nadat per saldo over 2022 € 4.280.000 aan de reserves is onttrokken, resteert een resultaat na reservemutaties van € 2,7 mln. positief. In de jaarstukken is vermeld dat de verschillen over het algemeen een veelheid aan diverse posten betreft. Bij de programmaverantwoording heeft u deze onderwerpen en alle andere relevante onderwerpen per programma zowel inhoudelijk als financieel toegelicht.

In de gewijzigde begroting 2022 is een resultaat opgenomen van € 41.000 negatief na reservemutaties. De afwijking met het werkelijke resultaat over 2022 is toegelicht in de jaarstukken in de inleiding. Over het verschil tussen de gewijzigde begroting 2022 en de realisatie 2022 van het resultaat voor en na reservemutaties is de raad geïnformeerd. De drie grootste verschillen tussen begroting na wijziging en de jaarrekening betreffen:

- Algemene uitkering € 1,3 miljoen positiever;
- Resultaat opvang vluchtelingen Oekraïne € 0,5 miljoen positiever;
- Leges omgevingsvergunningen € 0,6 miljoen nadeliger.

De opbouw van het rekeningresultaat 2022 is als volgt:

Programma's	Bedragen x € 1.000	Raming 2022 Voor wijziging	Raming 2022 Na wijziging	Realisatie 2022	Vershil begroting en rekening 2022 (+ = voordeel / - = nadeel)
Totaal	lasten	54.634	67.317	71.439	-4.123
	baten	55.488	64.602	69.858	5.256
	Saldo van baten en lasten	854	-2.715	-1.581	1.133
	Toevoegingen aan reserves	394	85	248	-163
	Ontrekkingen aan reserves	673	2.758	4.527	1.769
	Mutaties in de reserves	279	2.674	4.280	1.606
	lasten incl. mutaties reserve	55.028	67.401	71.687	-4.286
	baten incl. mutaties reserve	56.162	67.360	74.385	7.026
	Gerealiseerd resultaat		1.133	-41	2.698

Voor inzicht in de belangrijkste kengetallen van de gemeente Alblasterdam verwijzen wij naar onze opmerkingen in hoofdstuk 3.

Het positieve resultaat van gemeente Alblasterdam stemt overeen met ons beeld van andere gemeenten. Met name de positieve bijstelling van de algemene uitkering door de accres bijstelling en hogere doeluitkeringen (Oekraïne opvang) zorgen bij veel gemeenten voor relatief hoge positieve rekeningsaldi.

Meerjarenbegroting

Alblasterdam heeft voor de jaren 2023-2025 een sluitende begroting gepresenteerd. Dit is met name te danken aan de positieve ontwikkeling van het gemeentefonds. Voor het begrotingsjaar 2026 is uw gemeente uitgegaan van een daling van de algemene uitkering. Het begrotingssaldo voor 2026 bedraagt € 0,9 miljoen negatief op basis van de begroting 2023. De huidige verwachting, volgens de perspectiefnota 2024, is een begrotingssaldo voor 2026 van € 3 miljoen negatief.

Het landelijke beeld is dat de ontwikkeling van de algemene uitkering tot en met 2025 zal zorgen voor een solide financiële positie van gemeenten. Voor 2026 wordt echter een forse daling van de algemene uitkering voorzien waardoor de VNG het heeft over het 'financiële ravijnjaar 2026'. De VNG is stevig aan het lobbyen om ook voor 2026 en verder een hogere algemene uitkering te realiseren voor de gemeenten. Inmiddels heeft het rijk wel eenmalig extra middelen toegezegd voor 2026 waarmee het voorziene tekort voor de gemeenten voor dat jaar kleiner is geworden. Dit eenmalige bedrag in 2026 is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen.

Het algemene beeld is dus dat gemeenten over 2022 en ook voor de jaren 2023-2025 er gemiddeld financieel goed voor staan, maar dat de houdbaarheid van de gemeentefinanciën vanaf 2026 een collectief zorgpunt is.

Normenkader

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2022.

Wij baseren onze controleopdracht op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en op het door de raad op 20 december 2022 vastgestelde controleprotocol (inclusief normenkader) voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2022.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is uitgewerkt in de geactualiseerde Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is onrechtmatig, echter niet in alle gevallen heeft dit gevolgen voor de strekking van de controleverklaring. De accountant heeft de verantwoordelijkheid om kostenoverschrijdingen, waarvan het management moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren, op te nemen in het verslag van bevindingen.

In totaal heeft Alblasserdam volgens de gewijzigde begroting 2022 € 67,4 miljoen aan lasten (inclusief dotaties reserves) begroot (primitieve begroting 2022 € 55,0 miljoen) tegenover € 71,4 miljoen aan werkelijke lasten (inclusief dotaties reserves). Aan baten (inclusief onttrekkingen aan de reserves) heeft Alblasserdam over 2022 een bedrag geraamd van € 67,4 miljoen volgens de gewijzigde begroting (primitieve begroting € 56,2 miljoen), tegenover gerealiseerde baten (inclusief onttrekkingen aan de reserves) van € 74,4 miljoen. Dit betekent een over realisatie van de baten en lasten.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid beoordelen wij de lastenoverschrijdingen per programma. Wij verwijzen naar uw inhoudelijke analyse van de overschrijdingen per programma in de jaarrekening in het onderdeel begrotingsrechtmatigheid in paragraaf 2.3.3, waarin een analyse is opgenomen van begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid. Gemeente Alblasserdam concludeert dat de geconstateerde lastenoverschrijdingen op de programma's volgens de Kadernota Rechtmatigheid niet meewegen in ons oordeel over rechtmatigheid.

Onderdeel van de controle op de begrotingsrechtmatigheid is de controle op de investeringskredieten. Ook hierbij geldt dat overschrijdingen van het investeringskrediet in beginsel onrechtmatig zijn. In de kadernota rechtmatigheid is door de commissie BBV uitgeschreven in welke situaties een overschrijding van het investeringskrediet (begroting) meeweegt in het oordeel van de accountant. In 2022 is er een investeringskredietoverschrijding geconstateerd die meetelt voor ons rechtmatigheidsoordeel 2022. Dit betreft:

- Investeringskrediet Kerkstraat Oude Lijnbaan € 153.000.

Opvang Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers in crisisnoodopvanglocaties

De Rijksoverheid heeft veiligheidsregio's opdracht gegeven om gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen (onthemden) te realiseren.

Dit heeft geleid tot nieuwe wet- en regelgeving, nieuwe kaders, afspraken en richtlijnen en heeft geleid tot nieuwe financiële stromen en tot aanpassing van de interne beheersingsmaatregelen bij gemeenten, veiligheidsregio's en GGD's. Veiligheidsregio's, GGD's en gemeenten worden volgens voorwaarden gecompenseerd voor gemaakte kosten. De financiële impact van de vluchtelingen crisis is ook voor Alblasserdam hiermee groot. De extra kosten voor Alblasserdam bedragen over 2022 € 3,7 mln.

De totale normvergoeding voor de opvang is berekend op € 4,2 miljoen. Daarnaast wordt een aantal activiteiten vergoed op basis van werkelijke bestedingen, deze vergoeding bedraagt € 0,1 miljoen. Het totale resultaat van de opvang bedraagt € 0,5 mln. Op grond van de regeling mag een gemeente het meerdere ontvangen normbedrag toevoegen aan het resultaat van de gemeente.

SiSa regelingen

In de afgelopen jaren is het aantal SiSa-regelingen fors toegenomen voor gemeenten. Voor Alblasterdam waren dit in 2020 12 regelingen en in 2021 waren dit er 21. In de jaarrekening 2022 verantwoordt Alblasterdam 22 regelingen. De toename van het aantal SiSa-regelingen waarover de gemeente verantwoording af dient te leggen is conform landelijk beeld fors gestegen, met als gevolg aanvullende druk op de capaciteit van zowel de organisatie als op de gemeentelijk accountant.

Materialiteit

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 716.000 voor fouten en op € 2.148.000 voor onzekerheden. De berekening hebben wij verricht conform het door de raad op 20 december 2022 vastgestelde controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2022 en het Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (BADO), gebaseerd op 1% van de totale werkelijke lasten over 2022 plus de toevoegingen aan de reserves.

Wij rapporteren in dit accountantsverslag tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de, door de raad op 20 december 2022 vastgestelde, rapporteringsgrens van € 50.000 alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Verloop van de controle

Op 5 juni 2023 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De concept jaarrekening was beschikbaar op het afgesproken startmoment van de controle. We constateren dat de financiële functie onder druk staat bij gemeente Alblasterdam. Het opstelproces van de jaarrekening heeft daardoor relatief lang geduurd waardoor de controle pas laat kon starten. De concept jaarrekening en het jaarrekeningdossier waren op belangrijke onderdelen nog niet volledig. Belangrijke onderdelen waren nog onderhanden in de organisatie en op meerdere onderdelen voldeed de jaarrekening nog niet aan de geldende verslaggevingseisen (BBV). Als gevolg daarvan hebben wij veel controlevragen gesteld. Dat is gedurende de controle in goed overleg en met extra inspanningen van de gemeente en Verstegen aangevuld en de vragen zijn snel beantwoord door de gemeente. Deze extra inspanningen hebben ertoe geleid dat de controle uiteindelijk binnen de bestuurlijke planning kon worden afgerond.

Naar aanleiding van onze controle zijn afwijkingen geconstateerd in de jaarstukken 2022 die zowel tekstuele als cijfermatige correcties tot gevolg hadden. Dit betreffen ook correcties met effect op het vermogen en het resultaat van de gemeente. Ons is medegedeeld dat er minder afwijkingen en correcties zijn gevonden dan in vergelijking met voorgaande jaren. Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2022 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest.

Om bovengenoemde redenen en door aanvullende gestelde eisen van het Rijk voor wat betreft de controles op onder meer het omvangrijk aantal SiSa-regelingen 2022 van de gemeente is er dit eerste controlejaar sprake geweest van extra inspanningen van uw organisatie en het controleteam van Verstegen. De samenwerking tussen uw organisatie en Verstegen is goed, prettig en constructief verlopen. Na de vaststelling van de jaarstukken door de raad evalueren wij met elkaar het jaarrekeningproces, inclusief de controle.

Onze controlewerkzaamheden zijn daardoor intensiever geweest en hebben ook meer tijd gekost dan vooraf overeengekomen. De extra werkzaamheden en controlekosten zullen wij met het management overleggen en een voorstel aan de griffie doen om aanvullende tijdbesteding in rekening te brengen.

Wij zijn van mening dat onze gerealiseerde tijdsbesteding en de door ons gerealiseerde controlewerkzaamheden voldoende zijn voor een kwalitatief toereikende uitvoering van onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende controle- en overige standaarden (COS).

3. Vermogen, resultaat en continuïteit

3.1. Algemeen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voor Alblisserdam het geldende verslaggevingsstelsel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties in reserves vinden plaats op basis van besluitvorming door de raad.

De jaarrekening 2022 van gemeente Alblisserdam is opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde model. Bij de jaarrekening 2022 is een SiSa-bijlage gevoegd.

3.2. Analyse vermogen en resultaat en resultaatontwikkeling

In de door ons gecontroleerde jaarrekening is een gerealiseerd resultaat over 2022 voor reservemutaties van € 1,6 mln. negatief opgenomen. Nadat per saldo over 2022 € 4,3 mln. aan de reserves is onttrokken, resteert een resultaat na reservemutaties van € 2,7 mln. positief.

Het verschil kent diverse oorzaken. De afwijking met het werkelijke resultaat over 2022 is toegelicht in de jaarstukken in de inleiding. Over het verschil tussen de gewijzigde begroting 2022 en de realisatie 2022 van het resultaat voor en na reservemutaties is de raad geïnformeerd.

De drie grootste verschillen tussen begroting na wijziging en de jaarrekening betreffen:

- Algemene uitkering € 1,3 miljoen positiever;
- Resultaat opvang vluchtelingen Oekraïne € 0,5 miljoen positiever;
- Leges omgevingsvergunningen € 0,6 miljoen nadeliger.

De analyse van het resultaat 2022 ten opzichte van de begroting 2022 is toereikend toegelicht per programma in het jaarverslag en in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.3. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen heeft de aandacht van management, college en gemeenteraad. Risico's van gemeenten zijn door de band genomen omvangrijk en daar hoort een passend weerstandsvermogen bij.

Risicomangement vindt onder andere plaats in de vorm van een risicotabel, waarin Alblasterdam de risico's in beeld brengt en periodiek monitort. In de jaarstukken 2022 is een risicotabel opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". Ook de beschikbare weerstandscapaciteit is uitgewerkt.

Op basis van de huidige inzichten schat de gemeente Alblasterdam in dat per eind 2022 volgens de vermelde risicotabel in paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, een onderbouwde kans bestaat dat een bedrag van € 6,7 miljoen (2021 5,1 miljoen) noodzakelijk is om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële structurele risico's weerstand te bieden. Voor een nadere specificatie verwijzen we naar pagina 57-62 van de jaarstukken 2022.

Vervolgens is de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen weerstandscapaciteit die benodigd zou moeten zijn. Op grond van deze analyse is een weerstandscapaciteit van € 11,4 miljoen beschikbaar (2021: € 9,3 miljoen).

De beschikbare ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,7 (2021: 1,8). Hiermee verwacht Alblasterdam voldoende weerstandsvermogen beschikbaar te hebben om de genoemde risico's het hoofd te bieden.

Gezien het risicoprofiel van de gemeente Alblasterdam adviseren wij u de ontwikkeling van de risico's en de ontwikkeling van de reserves die aangewezen zijn als dekking van de risico's tussentijds en nauwlettend te blijven volgen.

Hoewel er geen harde norm is voor de gewenste omvang van het weerstandsvermogen, kan worden gesteld dat uw gemeente voldoende weerstandscapaciteit bezit om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen.

4. Jaarverslag

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Inleiding
- Leeswijzer
- Jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen
- Overige gegevens

Wij hebben de overige informatie gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720 Nadere Voorschriften Controlestandaarden en de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuursverslag mag geen ander beeld oproepen bij de lezer dan de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het bestuursverslag 2022 van Alblaserdam de vereiste informatie in voldoende mate weergeeft en niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

4.1. Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) in werking getreden, deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De nieuwe wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en bevat kaders en verplichtingen voor bestuursorganen omtrent de openbaarmaking van publieke informatie. Zo is nu onder meer een inspanningsverplichting opgenomen om informatie over beleid actief openbaar te maken en is de afhandelingstermijn voor Woo-verzoeken (voorheen Wob-verzoeken) aangescherpt.

In artikel 3.5 van de Woo is de openbaarheidsparagraaf opgenomen. In de openbaarheidsparagraaf is bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting aandacht dient te besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo. In de jaarstukken dient vervolgens verslag te worden gedaan van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens uit de begroting.

De commissie BBV heeft op 27 september 2022 een artikel gepubliceerd waarin zij de openbaarheidsparagraaf benoemen als verplichting die reeds geldt voor de jaarstukken 2022. De openbaarheidsparagraaf Woo dient in de begroting en jaarstukken te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Bij de eerstvolgende wijziging zal het BBV hierop worden aangepast. Alblaserdam heeft hier in de paragraaf bedrijfsvoering aandacht aan besteed.

5. Interne beheersing

5.1. Algemeen

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. Wij hebben onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing opgenomen in onze managementletter 2022. Onze managementletter hebben wij toegelicht aan uw organisatie en aan de Auditcommissie.

Vanuit onze controleopdracht hebben wij de kwaliteit beoordeeld van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de jaarrekening van Alblasserdam. Wij vinden dat er binnen Alblasserdam – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van belangrijke tekortkomingen in de interne beheersingsmaatregelen rond de financiële verslaglegging. De belangrijkste aandachtspunten betreffen vermindering kwetsbaarheid van de P&C cyclus, de frauderisicoanalyse en grip op de uitbestede processen.

5.2. VIC-functie

Alblasserdam verricht verbijzonderde interne controle (hierna: VIC) voor de belangrijkste processen van de gemeente. Deze verbijzonderde interne controles zijn voor uw organisatie van belang omdat ze inzicht geven in de kwaliteit van de belangrijkste processen en de naleving van de rechtmatigheidseisen waaraan Alblasserdam moet voldoen, voorafgaand aan onze controle.

Voor onze (externe) controle van gemeente Alblasserdam maken wij, conform onze afspraken met de gemeente en onze controleaanpak, gebruik van uitgevoerde verbijzonderde interne controle en zijn deze werkzaamheden ondersteunend aan onze controle. Dat betekent dat onze accountantscontrole uitgaat van een gegevensgerichte controleaanpak, waarbij de VIC van de gemeente Alblasserdam van goede kwaliteit is en op tijd gereed is om er tijdens onze controle gebruik van te maken.

De VIC controlewerkzaamheden worden door de gemeente vooralsnog gegevensgericht en achteraf uitgevoerd, hierin zien wij mogelijkheden voor een verdere doorontwikkeling van de VIC, ook in het licht van de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf 2023 van toepassing is. In onze managementletter 2022 hebben wij een aantal adviezen ter doorontwikkeling van de VIC vermeld. Een tijdige afronding en aanlevering van de VIC is een aandachtspunt voor de gemeente.

5.3. Normenkader en toetsingskader rechtmatigheid

De gemeenteraad heeft het 'Controleprotocol 2022' voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2022 van Alblasserdam d.d. 22 december 2022 vastgesteld. Het normenkader voor de controle van de jaarrekening is opgenomen in het controleprotocol als separate bijlage.

Wij adviseren u een toetsingskader op te stellen waarmee gemeente Alblasterdam inzichtelijk kan maken aan welke voorwaarden voldaan moet worden. Het is vervolgens belangrijk dat de gemeente Alblasterdam zichtbaar intern toetst of wordt voldaan aan de bepalingen uit de relevante interne en externe wet- en regelgeving uit het normenkader, bijvoorbeeld via werkprogramma's voor de betreffende processen of in checklists. Op deze wijze kan gemeente Alblasterdam zelf en tijdig zichtbaar maken dat/of aan alle relevante (financiële) bepalingen van de externe wet- en regelgeving uit het normenkader wordt voldaan en aan welke voorwaarden bijvoorbeeld (nog) niet. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar onze managementletter 2022.

5.4. **Rechtmatigheidsverantwoording**

In onze managementletter 2022 hebben wij u geïnformeerd over de rechtmatigheidsverantwoording die met ingang van verslagjaar 2023 is ingetreden. Alblasterdam acteert hierop actief en treft voorbereidingen. Wij verwijzen gemakshalve naar onze tussentijdse bevindingen en de acties die wij geformuleerd hebben voor de korte termijn. Wij trekken hierin samen met u op in de verdere voorbereidingen en de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording 2023.

6. **Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2022**

6.1. **Grondontwikkeling**

6.1.1. **Algemeen**

Alblasterdam heeft een drietal actieve grondexploitaties. Belangrijk onderdeel van onze controle is de controle van de juiste waardering van de grondexploitaties.

Voor alle grondexploitaties van Alblasterdam vinden jaarlijks actualisaties plaats. Over de ontwikkelingen wordt de raad tussentijds geïnformeerd. Over de uitkomsten van de actualisatie per 1 januari 2023 wordt de raad geïnformeerd via de 'Meerjarenprogramma Grondzaken'. Deze is op 16 mei 2023 behandeld in de gemeenteraad.

Alblasterdam heeft zorgvuldige aandacht besteed aan een correcte waardering van haar grondposities in de jaarrekening 2022 en het proces dat hiertoe moet leiden. Jaarlijks worden de grondexploitaties geactualiseerd en aangeboden aan de gemeenteraad. Hierin wordt verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten met betrekking tot het beheren en exploiteren van gronden, bestaande uit de grondexploitaties.

6.1.2. Actualisatie grondexploitaties (Jaarstukken 2022)

Om inzicht te krijgen in de verwachte inkomsten en uitgaven en in de risico's en kansen actualiseert Alblasterdam jaarlijks de grondexploitatieberekeningen. Dit is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag, zoals het inflatiecijfer waartegen toekomstige kosten en opbrengsten worden gecorrigeerd, gehanteerde rentepercentages, de looptijd van het project, fasering van geplande opbrengsten en kosten en uitgifteprijsen. Deze variabelen bepalen in hoge mate het verwachte financiële resultaat. De uitgangspunten die bij de actualisaties worden gehanteerd, hebben grote impact op de netto contante waarde van de grondexploitaties. De uitgangspunten voor de ramingen zijn toegelicht in de 'actualisatie grondexploitatie'.

De gemeentelijke grondexploitaties van Alblasterdam zijn naar de stand van 1 januari 2023 geactualiseerd en op 16 mei 2023 goedgekeurd door de gemeenteraad. Hierbij zijn door Alblasterdam belangrijke keuzen gemaakt en standpunten ingenomen. Met deze berekeningen heeft Alblasterdam ook beoordeeld of de onderhanden werk positie in de balans van 2022 op een juiste wijze is gewaardeerd en in welke mate Alblasterdam verliesvoorzieningen moet treffen en/of (tussentijds) resultaat moet nemen over 2022.

In de paragraaf Grondbeleid en in de toelichting op de balans (voorraden) is dit nader uiteengezet.

6.1.3. Bevindingen

Op basis van een risicoanalyse hebben wij de grondexploitaties gecontroleerd. Naar aanleiding daarvan constateren we dat de beheersing van de projecten en inschatting en bewaking van de belangrijke risico's toereikend is. De risico's die Alblasterdam loopt zijn toereikend toegelicht in de jaarrekening. Wij verwijzen naar de paragraaf grondbeleid en de toelichting onder de voorraden in de jaarrekening, waarin het college van de grondexploitaties onder meer status, voortgang, schattingen, bijbehorende risico's en verwachte financiële uitkomsten op totaal niveau toelicht.

In de actualisatie van de grondexploitaties heeft het college rekening gehouden met de meest recente ontwikkelingen, zoals de gehanteerde veronderstellingen met betrekking tot het uitgiftetempo, de verwachte verkoopprijzen, de ontwikkeling van de plankosten extern onderzoek, taxatierapporten en statistische gegevens. De mogelijke risico's zijn door Alblasterdam naar beste schatting in kaart gebracht. Het gaat daarbij om algemene risico's die voor alle projecten gelden (bijvoorbeeld de ontwikkeling van de indexen) en risico's die verband houden met een specifiek project. De uitgangspunten en onderbouwingen van Alblasterdam zijn gebaseerd op gedegen voorbereiding en onderzoek. Hoewel de huidige marktontwikkelingen onzekerheden met zich meebrengen, hebben deze ontwikkelingen volgens de inschatting van de gemeente geen materiële gevolgen voor de schattingen en uitkomsten van de grondexploitaties van de gemeente Alblasterdam en voor vermogen en resultaat.

De grondexploitaties bevatten ramingen van kosten en opbrengsten. Het college en de raad (h)erkennen dat het zo goed mogelijk schatten van uitkomsten onzekerheden met zich meebrengt, doch is van mening dat de ramingen en scenario's naar dit moment de beste inschattingen zijn.

Gemeente Alblasterdam heeft ter afdekking van risico's in de grondexploitatie een reserve grondexploitatie gevormd. De algemene reserve grondexploitatie bedraagt per balansdatum € 0,96 mln. Met deze reserves heeft gemeente Alblasterdam een financiële buffer opgebouwd voor eventuele tegenvallers en risico's in de grondexploitatie.

6.2. Sociaal domein

De controle vanuit de regio ten aanzien van het sociaal domein is afgerond en op 30 juni 2023 hebben wij inzage gekregen in de rapportages en controlewerkzaamheden van de accountant van de GR Sociaal. Hieruit zijn geen bijzonderheden gebleken.

6.3. Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Alblasterdam moet bewaken dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad.

Volgens de kadernota rechtmatigheid zijn strikt genomen bestedingen boven het begrotingsbedrag onrechtmatig. Een overschrijding van de begroting hoeft echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de gemeenteraad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneemregelingen (3) moeten meewegen bij het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan worden afgegeven.

Wij verwijzen voor de inhoudelijke analyse van de gemeente inzake de begrotingsoverschrijdingen op de lasten per programma naar paragraaf 2.3.3 van de jaarrekening 2022 (pagina 114 e.v.).

Wij hebben hieronder de begrote en werkelijk gerealiseerde baten en lasten (exclusief mutaties reserves) over 2022 uiteengezet:

Lasten en baten 2022 (exclusief mutaties reserves)	Lasten 2022	Baten 2022
	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Begroting 2022 voor wijziging	€ 54.634	€ 55.488
Begroting 2022 na wijziging	€ 67.317	€ 64.602
Realisatie 2022	€ 71.439	€ 69.858

Dit betekent een over realisatie van de baten en lasten. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid controleert de accountant op lastenoverschrijdingen per programma. In 2022 zijn er diverse overschrijdingen van de lasten op programmaniveau geweest. Deze tellen echter niet mee voor ons rechtmatigheidsoordeel over 2022. Voor een uiteenzetting daarvan verwijzen wij naar de paragraaf begrotingsrechtmatigheid in paragraaf 2.3.3. van de jaarrekening 2022.

Onderdeel van de controle op de begrotingsrechtmatigheid is de controle op de investeringskredieten. Ook hierbij geldt dat overschrijdingen van het investeringskrediet in beginsel onrechtmatig zijn. In de kadernota rechtmatigheid is door de commissie BBV uitgeschreven in welke situaties een overschrijding van het investeringskrediet (begroting) meeweegt in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. In 2022 is er een investeringskrediet-overschrijding geconstateerd die meetelt voor ons rechtmatigheidsoordeel 2022. Dit betreft:

- Krediet Kerkstraat Oude Lijnbaan € 153.000.

6.4. EU-aanbesteding

Onderdeel van het vastgestelde normenkader van Alblisserdam zijn regels en voorschriften ten aanzien van Europese aanbestedingsregels. Alblisserdam controleert of juiste naleving van deze Europese (EU) aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Als onderdeel van de (rechtmatigheids-)controle is dit tevens een belangrijke controle door de accountant.

Als onderdeel van onze controle hebben we getoetst of de juiste naleving van de EU-aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Alblisserdam ziet voorafgaand aan aanbestedingen toe dat bij het aangaan van nieuwe opdrachten de regels ten aanzien van EU-aanbesteding worden nageleefd.

Uit onze controle zijn geen fouten gebleken. Wel signaleren wij een tweetal aandachtspunten:

1. In verband met de Oekraïne opvang zijn er beveiligingsdiensten ingehuurd. Deze diensten zijn niet Europees aanbesteed met een beroep op (zeer) dwingende spoed. Deze bepaling is bedoeld als tijdelijke overbruggingsmaatregel. Het is daarom van belang dat uw gemeente de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen voor deze diensten voor de jaren na 2022 onderzoekt en waar nodig maatregelen treft om naleving van de aanbestedingsrichtlijnen te borgen.
2. In het verleden is een overeenkomst voor groenwerkzaamheden gegund aan een BV verbonden aan het SW-bedrijf Drechtwerk. De gemeente heeft hierbij gesteld dat er sprake is van quasi-inbesteden. Onduidelijk is of nog steeds aan alle voorwaarden voor quasi-inbesteden wordt voldaan voor deze opdracht. Ons advies is om nader te onderzoeken of aan alle voorwaarden voor quasi-inbesteden wordt voldaan, dan wel een alternatief zoals alleenrecht te overwegen.

6.5. WNT-verantwoording

6.5.1. *Controlebevindingen en aanbevelingen*

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording 2022 gecontroleerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde [Regeling controleprotocol WNT 2022](#). Daarbij zijn door ons enkele omissies geconstateerd die zijn aangepast in de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarstukken 2022.

6.5.2. *Beperkingen in de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden*

Wij hebben de toepassing van de WNT door Alblasserdam gecontroleerd overeenkomstig de Regeling Controleprotocol WNT 2022. Daarbij hebben wij ons gebaseerd op de in de jaarrekening verantwoorde gegevens en bedragen en de daaraan ten grondslag liggende administratieve bescheiden. Het kan zijn dat bepaalde (kosten)vergoedingen niet door Alblasserdam en/of door ons zijn geïdentificeerd. Deze vergoedingen zouden dan al dan niet terecht buiten de WNT-verantwoording kunnen zijn gebleven en buiten de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden.

Als de WNT-verantwoording niet strookt met uw beeld van de werkelijkheid of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons per omgaande te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

Het controleprotocol WNT heeft niet tot doel om vast te stellen of de bezoldiging overeenkomt met de afspraken die hierover zijn gemaakt. Het kan daardoor voorkomen dat de WNT is toegepast, terwijl de bezoldiging afwijkt van gemaakte afspraken.

6.6. Single audit, Single informatie (SiSa)

Bij de jaarrekening 2022 voegt Alblasserdam als bijlage de SiSa-verantwoording toe. Alblasserdam heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Wij hebben tijdens onze controle de SiSa-bijlage gecontroleerd, die door Alblasserdam is opgemaakt, op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023. Wij benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage.

Het is de taak van de accountant om als onderdeel van de controle van de jaarrekening vast te stellen dat Alblasserdam aan de voorwaarden heeft voldaan en dat de SiSa-bijlage door Alblasserdam correct en volledig is ingevuld.

Uit onze controle zijn meerdere afwijkingen gebleken die Alblasserdam heeft gecorrigeerd in de definitieve versie van de SiSa-bijlage.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in ons accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2022 in het kader van SiSa worden verantwoord.

Wet Inburgering 2021 (SiSa-regeling G10)

Ten aanzien van de Wet Inburgering (regeling G10) merken wij op dat de gemeente nog geen M&O beleid heeft specifiek gericht op de Wet Inburgering. Hierdoor kon opzet, bestaan en effectieve werking van het M&O beleid van de Wet Inburgering in 2022 niet worden vastgesteld. De omvang van de uitgaven in 2022 is overigens beperkt.

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2022	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C55	Aanpak energiarmede	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_ totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 4	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tozo 2_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tozo 3_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tozo 4_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tozo 5_totaal 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Strekking controleverklaring bij de jaarrekening 2022 t.a.v. getrouwheid: goedkeurend
Strekking controleverklaring bij de jaarrekening 2022 t.a.v. rechtmatigheid: goedkeurend

6.7. Opvang Oekraïne

Alblasterdam heeft het afgelopen jaar te maken gekregen met extra taken voor langdurige opvang Oekraïners, in de vorm van gemeentelijke en particuliere opvang van ontheemde Oekraïners voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De (meer)kosten die de gemeente hiervoor maakt worden onder voorwaarden vergoed. De vergoeding van de meerkosten Oekraïne verloopt via het Rijk (Ministerie van Justitie en Veiligheid). Voor deze opvang is een totaal van € 3,7 mln. aan lasten opgenomen in de jaarrekening 2022.

Alblasterdam heeft de aanvullende kosten apart geregistreerd en heeft de kosten gecontroleerd via verbijzonderde interne controle op getrouwheid en rechtmatigheid. Het is uw verwachting dat de compensatie over 2022 volledig dekkend zal zijn en er zelfs sprake is van een positief resultaat van € 0,5 miljoen.

Voor de vergoeding van meerkosten en de verantwoording van meerkosten in de jaarrekening 2022 van Alblasterdam zijn landelijk afspraken gemaakt, onder meer in het Bekostigingsbesluit en een Verantwoordinginstructie (Oekraïne). De verantwoording over de besteding van de meerkosten opvang ontheemden Oekraïne verloopt via de SiSa-systematiek (Single information, Single audit). In het Verantwoordingsoverzicht SiSa 2022 in de jaarrekening 2022 van Alblasterdam legt Alblasterdam verantwoording of over ontvangen bijdragen en de bestedingen.

6.8. Afwaardering activa zwembad

Begin 2022 moest zwembad Blokweer gesloten worden vanwege problemen met de zwembad bak (veiligheid). Er is onderzoek gedaan naar de problemen en inmiddels zijn de werkzaamheden gestart ter vervanging en herstel (renovatie) van het zwembad waaronder de onbruikbare zwembadbak (RVS bassin). De gemeente heeft in kaart gebracht en onderbouwd welke componenten van het oorspronkelijke gebouw vervangen moeten worden en de berekende resterende boekwaarde ultimo 2022 ten bedrage van afgerond € 600.000 in 2022 afgewaardeerd van de materiële vaste activa. De totale vervangings- en herstelkosten bedragen op basis van eerste calculaties naar verwachting circa € 1,8 miljoen en zullen worden geactiveerd onder de materiële vaste activa en afgeschreven over de levensduur. Dit is toereikend gepresenteerd en toegelicht in de jaarrekening 2022.

6.9. Voorziening riolering

In het accountantsverslag 2021 is de toevoeging aan de bestemmingsreserve riolering aangemerkt als een controleverschil. Naar aanleiding hiervan heeft uw gemeente in 2022 fouterstel toegepast en de bestemmingsreserve riolering van € 1.881.000 per 1 januari 2022 (beginbalans) omgezet in een voorziening riolering. Gemeentelijke heffingen moeten kostendekkend zijn. Hierdoor moeten in beginsel overschotten op het product riolering voorzien worden als 'voorziening door derden beklemd'. Uitzondering hierop betreffen positieve resultaten door efficiencyvoordelen of een hoger gerealiseerde capaciteit. In de jaarrekening 2022 is een positief saldo 2022 op het product riolering gepresenteerd van € 251.000 (paragraaf lokale heffingen). Dit positieve saldo was echter niet toegevoegd aan de voorziening riolering. Door uw gemeente is onvoldoende aannemelijk gemaakt dat het positieve saldo het gevolg is van efficiencyvoordelen en/of een hoger gerealiseerde capaciteit. Hiervoor is de jaarrekening 2022 gecorrigeerd.

6.10. IT-beheersing Alblasserdam

De betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking is een terugkerend onderwerp bij onze controlewerkzaamheden en de rapportage van onze bevindingen. Onze werkzaamheden richten zich vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en -beheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de risico's en beheersingsmaatregelen die voortvloeien uit cybercriminaliteit.

In onze managementletter van 2022 hebben wij gerapporteerd over de IT-beheersing, waaronder ook de naleving van De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO). In onze managementletter noemden wij een aantal trends in IT en spiegelde wij de IT-ontwikkelingen binnen Alblasserdam aan deze trends. Voor onze bevindingen verwijzen wij hiernaar.

Vanuit de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2022 hebben wij geen significante tekortkomingen, risico's of aandachtspunten geconstateerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij concluderen dat de algemene IT-beheersmaatregelen, voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole van de gemeente Alblasserdam, toereikend zijn. Wij verwijzen voor de aanbevelingen ter verbetering van de regionale automatiseringsomgeving, relevant voor de gemeente Alblasserdam, naar de "Regionale Managementletter 2022" d.d. 15 november 2022 die de accountant van de regio heeft opgesteld. Hierin staan aandachtspunten voor de gemeente Alblasserdam opgenomen ter verbetering van de logische toegangsbeveiliging, change management en continuïteit.

6.11. Verwerking van geconstateerde afwijkingen

Tijdens de jaarrekeningcontrole zijn naar aanleiding van onze controle enkele correcties doorgevoerd zowel financieel als tekstueel. De volgende financiële correcties zijn doorgevoerd naar aanleiding van de controle.

Betreft	Effect op activa	Effect op passiva	Effect op resultaat	Toelichting
SPUK H4 specifieke uitkering sport	€ 81.000	€ 59.000	€ 140.000	De nog te ontvangen doeluitkering H4 is hoger bijgesteld op basis van de bestedingen.
Kortlopende verplichtingen		€ 70.000	- € 70.000	Doorbetaalverplichting regeling H4 aan GR Souburgh.
Overlopende activa	€ 57.000		€ 57.000	Nog te ontvangen normvergoeding POO regeling A16.
Voorziening onderhoud		€ 6.000	- € 6.000	Afboeken negatieve voorziening onderhoud gebouwen.
Voorziening riolering		€ 251.000	-€ 251.000	Toevoeging van positief saldo 2022 op het product riolering aan de 'voorziening door derden beklemd'.
Eigen vermogen (resultaatbestemming 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	Resultaatbestemming 2021 was onjuist verwerkt onder het eigen vermogen (onjuist verdeeld over algemene en bestemmingsreserves)
Saldo	€ 138.000	€ 386.000	-€ 130.000	Het resultaat is lager geworden

Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2022 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden resteren de volgende ongecorrigeerde fouten en onzekerheden.

Betreft	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
	Fout	Onzekerheid	Fout	Onzekerheid
SPUK H4 specifieke uitkering sport	-€ 80.643		€ 80.643	
A16 Leefgeld POO	€ 139.000		€ 139.000	

Overlopende activa	€ 743.000			
Kortlopende passiva	-€ 743.000			
Debiteuren en overlopende activa	-€ 635.000			
Kortlopende passiva	€ 635.000			
Getrouwheid – voorziening begraven	€ 30.000		€ 30.000	
Overschrijding investeringskrediet Kerkstraat Oude Lijnbaan	€ 0		€ 153.000	
TOTAAL	€ 88.357	€ 0	€ 402.643	€ 0
Materialiteit	€ 716.000	€ 2.148.000	€ 716.000	€ 2.148.000

SPUK H4

De gemeente heeft de bijdrage H4 berekend op basis van de werkelijke bestedingen. Het rijk heeft echter de bijdrage gemaximeerd. Een hogere bijdrage is alleen aan de orde als op macro niveau alle gemeenten minder besteden dan aangevraagd. Om die reden is de hogere te vorderen rijksbijdrage als fout aangemerkt.

A16 leefgeld POO

In de SiSa bijlage zijn leefgeld POO verantwoord. Deze verstrekkingen worden door het rijk vergoed aan de gemeente. De gemeente heeft echter verzuimd een vordering op het rijk op te nemen voor deze vergoeding.

Debiteuren en overlopende activa/Kortlopende passiva

Uit de controle op kortlopende activa en passiva is gebleken dat er onder de passiva debet bedragen zijn verantwoord die feitelijk onder de kortlopende vorderingen gepresenteerd zouden moeten worden. Anderzijds zijn er posten zowel debet als credit verantwoord waardoor de balans zowel passief als actief te hoog is verantwoord. Er is geen impact op het resultaat.

Voorziening begraven

Resultaten (overschotten of tekorten) op het product begraven moeten worden verwerkt in de voorziening begraven. In 2022 is het tekort van € 30.000 op het product begraven echter niet onttrokken aan de voorziening.

Voor een goedkeurende controleverklaring is de maximaal toelaatbare fout op basis van de materialiteit € 716.000 voor fouten en voor onzekerheden € 2.148.000. Het totaal van de geconstateerde fouten op het gebied van getrouwheid en rechtmatigheid blijft binnen de wettelijke goedkeuringstolerantie, waardoor de strekking van de controleverklaring 2022 goedkeurend is.

7. Overige onderwerpen

7.1. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening. Tegelijkertijd kan van ons niet verwacht worden dat elke in die context relevante overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Frauderisicofactoren kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld leveranciersselectie, (contant) geldverkeer en misbruik/oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen van de gemeente.

Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

Alblasserdam heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van deze risico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering belangrijke maatregelen zijn getroffen om dergelijke risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor aanzienlijk teruggebracht. Wij adviseren hierbij wel om als onderdeel van het risicomanagementsysteem periodiek een separate frauderisicoanalyse uit te voeren en daarbij te evalueren of er voldoende beheersingsmaatregelen zijn getroffen. Zie verder paragraaf 7.2.1.

Onze eigen controlewerkzaamheden hebben overigens geen relevante afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Ingevolge onze beroepsregels, in het bijzonder hoofdstuk 240 van de Controle- en Overige Standaarden, dient de accountant bij de controle van de jaarrekening een aantal specifiek genoemde procedures uit te voeren, gericht op het risico van fraude. Bij onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij geen aanwijzingen van fraude verkregen die wij op grond van deze regels aan u zouden moeten melden. In onze gesprekken met de organisatie is bevestigd dat er geen fraude heeft plaatsgevonden en ook geen vermoeden is van fraude.

7.2. Verplichte rapportering door accountant over fraude en continuïteit in de controleverklaring

De controle van de jaarrekening van de gemeente Alblasterdam is aan te merken als een wettelijke controleopdracht. Dit impliceert dat wij in onze controleverklaring bij de jaarrekening 2022 rapporteren over fraude- en continuïteitsrisico's die relevant zijn geweest bij het plannen en uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. Daarbij geven wij aan hoe wij op deze risico's hebben ingespeeld.

De rapportage van de accountant over fraude en continuïteit is in de basis geënt op de verantwoording van frauderisicobeheersingsmaatregelen en de toelichting op de continuïteitsverwachtingen in het jaarverslag. Uiteraard dient de inhoud van het jaarverslag ook op deze thema's proportioneel te zijn en een juiste en volledige voorstelling van zaken te geven.

7.2.1. *Fraude*

In de controleverklaring lichten wij toe dat Alblasterdam niet beschikt over een actueel en geformaliseerd overkoepelend risicobeheersings- en controlesysteem. De raad heeft de verantwoordelijkheid om toezicht te houden op de fraudebeheersing. Alblasterdam heeft echter wel beleid en treft waarborgen gericht op ontdekken en beperken van frauderisico's. Alblasterdam beschikt niet over M&O beleid. Voor de komende periode is (door)ontwikkeling en formalisatie van deze frauderisicoanalyse en het M&O beleid nodig, evenals een nadrukkelijke verankering van de fraudepreventie in de interne controle. Hiermee kunnen de belangrijkste frauderisico's periodiek worden geïnventariseerd, geadresseerd en geëvalueerd. Wij adviseren om een risicobeheersingssysteem, inclusief schriftelijke (fraude)risicoanalyse, te implementeren. Wij benadrukken dat wij met onze aanbeveling vooral doelen op een praktische invulling en uitvoering, passend bij de grootte en de activiteiten van Alblasterdam en passend binnen uw beschikbare capaciteit en middelen.

Een specifiek aandachtspunt hierbij zijn nog de processen die zijn uitbesteed aan de servicegemeente Dordrecht. Hierbij is het van belang dat in overleg met de servicegemeente invulling wordt gegeven aan de frauderisicoanalyse.

Meer informatie hierover is te vinden in de [NBA-Brochure Verplichte rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring bij de jaarrekening; wat betekent dit voor u als klant.](#)

7.2.2. *Continuïteit*

Naast rapportering over frauderisico's is rapportering over continuïteitsrisico's vanaf 2022 verplicht in de controleverklaring. Gemeente Alblasterdam heeft in de jaarstukken inzicht gegeven in de toekomstverwachting van de gemeente. Gemeenten kennen als overheidsorgaan feitelijk geen risico van discontinuïteit. Wel bestaat het risico dat gemeenten (tijdelijk) hun financiële zelfstandigheid verliezen en een zogenoemde artikel 12-status krijgen.

Gemeente Alblisserdam heeft voor de jaren 2023-2025 een sluitende begroting gepresenteerd. Voor het begrotingsjaar 2026 is uw gemeente uitgegaan van een daling van de algemene uitkering. Het begrotingssaldo voor 2026 is hierdoor negatief. De VNG is stevig aan het lobbyen om ook voor 2026 en verder een hogere algemene uitkering te realiseren voor de gemeenten. Inmiddels heeft het rijk wel eenmalig extra middelen toegezegd voor 2026 waarmee het voorziene tekort voor de gemeenten voor dat jaar kleiner is geworden. Dit eenmalige bedrag in 2026 is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. De provincie heeft regulier repressief (financieel) toezicht op gemeente Alblisserdam.

7.3. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Daarvoor treffen wij – overeenkomstig onze standaarden en interne kwaliteitsprocedures – diverse maatregelen. Op basis van de uitvoering van deze maatregelen kunnen wij bevestigen dat wij de controleopdracht voor de jaarstukken van Alblisserdam op onafhankelijke wijze hebben kunnen uitvoeren en afronden.

Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie. Met betrekking tot het verslagjaar 2022 hebben wij geen werkzaamheden verricht naast onze controlewerkzaamheden en de direct daaruit voortvloeiende advisering en de controle van een subsidieverantwoording op verzoek van de gemeente.

Tot slot bevestigen wij dat geen sprake is van een langdurige betrokkenheid (zeven jaar of meer) van één van de teamleden bij de controleopdracht voor Alblisserdam.

8. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.